

Taushetsplikt og andre begrensninger i tilgang til personopplysninger

DRI 1010 – 13. mars 2013

Jon B. Holden
jobe@holden.no

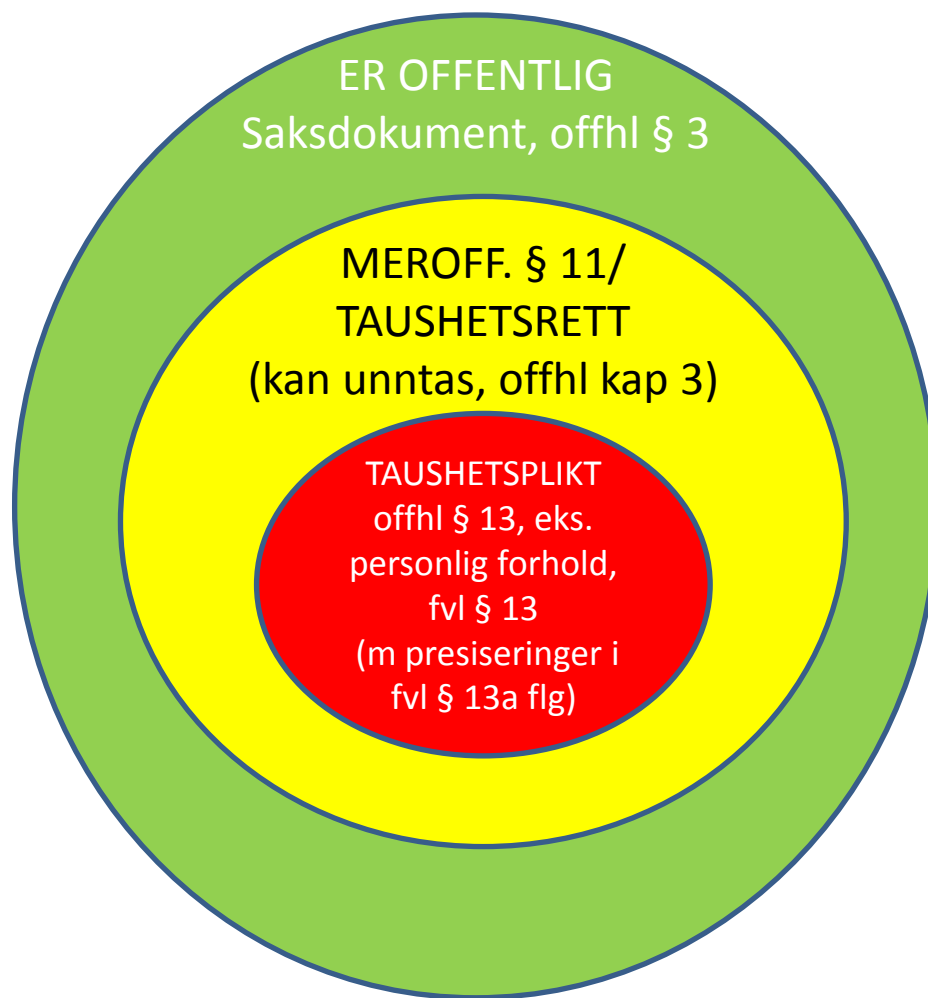
Dagens tema

- Begrensninger **på tilgang til og gjenbruk av personopplysninger**
 - Forvaltningen
 - Taushetsplikt
 - Nettpubliseringsbegrensninger
 - Allment
 - Straffelovens forbud mot å krenke privatlivets fred
 - Personopplysningslovens formålsbegrensning
- Regler om identifikatorer - bruk av fødselsnummer

TAUSHETSPLIKT

Fra innsynsrett til taushetsplikt (forvaltningsrettslige regler)

- **To typer unntak** fra innsynsrett etter offhentlichetsloven
 - **Kan** unntas (rett, offhl. kapittel 3, ikke §13)
 - **Skal** unntas (plikt, fvl § 13, offhl § 13)

Aktuelt: Barneforsikring

The screenshot shows a web browser window displaying a news article from Aftenposten. The article title is "Får nei fordi de trengte hjelp på skolen". The main text discusses how 2900 children were denied insurance while 8800 were reserved. It mentions that insurance companies are gathering information from the PP-service. A sidebar on the right contains a "Siste nytt" section with various news items and a "Les også" section with a link to "Bruker sensitiv info om barn fra skole og barnehage".

Får nei fordi de trengte hjelp på skolen

2900 barn fikk blankt nei. For 8800 barn reservert forsikringselskapene seg mot visse typer forsikringsdekning. Årsaken er at det er altfor stor risiko for at de senere i livet ikke vil klare å komme i arbeid.

Per Anders Johansen, Lene Skogstørn
Publisert: 12. mar. 2013 11:44 Oppdatert: 12. mar. 2013 14:30

149
Anbefal

0

15
Tweet

Begrunnelsen er at barna har sykdom eller sliter med ulike problemer som gjør at det er høyere risiko for at de senere i livet blir uføre.

Aftenposten avslører i dag at opplysninger om barn fra pedagogisk psykologisk tjeneste ved skoler og barnehager systematisk hentes ut av forsikringselskapene.

Les også

Bruker sensitiv info om barn fra skole og barnehage
Forsikringselskaper henter ut opplysninger om barn fra Pedagogisk-psykologisk tjeneste ved skoler og barnehager.

Når foreldrene vil tegne forsikring, gir foreldrene samtykke til at forsikringselskapene kan hente ut opplysninger fra PP-tjenesten fem år tilbake i tid.

Med foreldrenes samtykke

På forsiden akkurat nå

- Maksimalt tre små eller seks store barn per barnehageansatt
- Sier ja til kreftmedisin
- Gårdeler frikjent i Israels-saken
- Ansatte ved Munchmuseet sterkt bekymret
- Skiforbundet offentliggjør blodverdier i morgen

Siste nytt

- 20:24 Kaller Regjeringens nye barnehageforslag for h...
- 19:59 Sort røyk fra Vatikanet
- 19:56 Nordmennene hoppet seg vekk fra pallen
- 19:51 USA mest bekymret for dataangrep
- 19:42 Bondevik: – Nathan-dommen gir håp også for an...

Forbannede, elskede barn
Av Heie, Magnhild Mjåvatn - Sjøberg, Britt-Mane ...
Forbannede, elskede barn setter søkelys på foreldre og nære pårørende av narkotikamisbrukere.

- Forsikringselskap får taushetsbelagte opplysninger fra PP-tjenesten, ifbm. barneforsikring
- Opplysninger om læringsvansker etc
- Utlevert med samtykke fra foreldre
- OK iflg Datatilsynet

Hensyn bak taushetsplikt

- **Selvbestemmelsesretten** - sentral personverninteresse
- Forvaltningen **krever** opplysninger, nødvendig for saksbehandling
 - Uoppfordret: eks. [Ligningsl. kap. 4](#), [smittevernl. § 5-1](#)
 - På forespørsel: eks. lignl § 4-10, [tolloven § 14](#)
- **Taushetsplikt** for opplysningene hos forvaltningen
 - Bidrar til *tillit* mellom forvaltningsorganet og den enkelte
 - Verner om *konfidensialitet* og *privatliv*, og selvbestemmelsesretten (personverninteresse)
- Mange lovbestemte taushetsplikter
 - [Fvl § 13](#): plikter hindre ... uvedkommende ... kjennskap til ... **noens personlige forhold** ... visse drifts- og forretningsforhold
 - Presiseringer i fvl § 13a flg
 - Særlover: eks. [ligningsloven § 3-13](#)

Fvl § 13

- Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan, plikter å **hindre** at **andre** får adgang eller kjennskap til det han i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om:
 - **1) noens personlige forhold**, eller
 - 2) tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av **konkurransemessig betydning** å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår.
- Som personlige forhold regnes **ikke fødested, fødselsdato og personnummer, statsborgerforhold, sivilstand, yrke, bopel og arbeidssted**, med mindre slike opplysninger røper et **klientforhold** eller andre forhold **som må anses som personlige**. ...
- Hindre: både aktivt og passivt
- Andre: uvedkommende
- Noens personlige forhold er **alltid** personopplysninger (ikke omvendt)

Hvor langt rekker taushetsplikten etter fvl § 13?

- **Taushetsplikten tillater spredning hvis...**
- Ikke **behov** for beskyttelse, § 13a
 - Personene det gjelder
 - **Samtykke** fra den som har krav på taushet
 - Opplysningene anonymiseres (individualiserende kjennetegn er fjernet i tilstrekkelig grad)
 - Alminnelig kjent eller alminnelig tilgjengelig
- Visse **andre hensyn** veier tyngre, § 13 b
 - Innsyn for **parter** (kan bare brukes ifbm. saken (i.f.))
 - Bruk som forutsatt
 - Hensiktsmessig arbeids- og arkivordning mv.
- Annet
 - Plikten varer i utgangspunktet i 60 år, § 13c
 - Viktige unntak for forskning, §§ 13d og 13e

Taushetsplikt vs. opplysningsplikt?

- Utgangspunkt: **Taushetsplikten gjelder**
 - “Bestemmelse i annen lov om rett eller plikt til å gi opplysninger begrenser ikke lovbestemt taushetsplikt, **med mindre** vedkommende bestemmelse **fastsetter eller klart forutsetter** at taushetsplikten ikke skal gjelde.”, fvl § 13f
- En rekke bestemmelser etablerer plikt til å gi opplysninger “uten hinder av taushetsplikt”,

Opplysningsplikt — f.eks. barnehagel § 22 Melderplikt

- Helsepersonell. kap. 6
- Folketrygd. § 21-4
- Folkeregistreringsl. § 12
- Barnehagel. §§ 22 og 23

Helsepersonell. kap. 7

Krav til avgivelses-/innhentingsmåte

- Ligningsl. § 6-16

Opplysnings”rett”

- Helsepersonell. §§ 24 og 25

FORHOLDET MELLOM POL OG FVL

Fvl vs. pol: Noens personlige forhold er alltid personopplysninger, men ikke vice versa

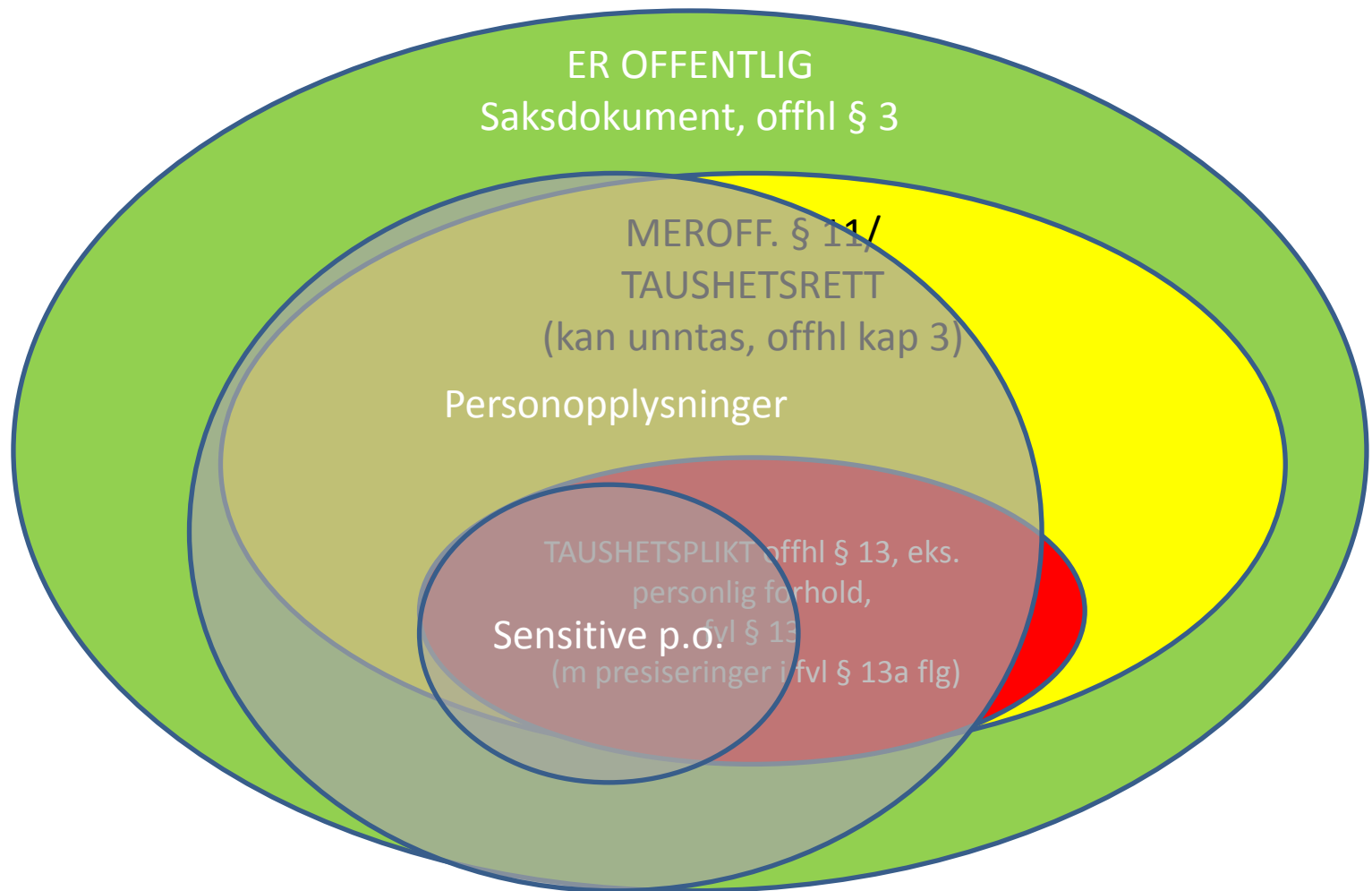
- Tre ulike begreper – med **ulikt** innhold
 - Personopplysning ([pol § 2](#) nr 1)
 - Sensitiv personopplysning ([pol § 2](#) nr 8)
 - Noens personlige forhold ([fvl § 13](#), taushetsplikt)
- Noens personlige forhold er **alltid** personopplysninger
 - sensitive personopplysninger
 - andre *følsomme/ intime/ utleverende* personopplysninger
- Personopplysninger er **ikke alltid** ”noens personlige forhold”
 - og noen få sensitive p.o. er heller **ikke** npf

Hva er et personlig forhold?

Eksempler

	Vanlige p.o.	Sensitive p.o.
Noens personlige forhold = taushetsbelagt	Visse økonomiopplysninger, eks gjeld, (færre opplysninger for offentlig ansatte)	Helseopplysninger
Ikke noens personlige forhold (=ikke taushetsbelagt)	Navn, fødselsnummer, bosted (med mindre disse røper klientforhold eller bosted), at du er kunde i Lånekassa	Straffbart forhold i offentlig tjeneste

Kategorisering av forvaltningens personopplysninger

INTERNETTPUBLISERING
– SÆRREGLER I OFFENTLEGFORSKRIFTA

Internettpublisering – OEP

Dobbelt så mange innsynsbestillinger | Journalisten.no - Mozilla Firefox (Privat nettslesing)

http://www.journalisten.no/story/61738

journalisten.no Søkk Kont

Dobbelt så mange innsynsbestillinger

PRESSET: De ansatte ved UD's enhet for publikumskontakt har slitt med å holde tritt med dokumentbestillingene via OEP. Fra venstre Hans Jørgen Aabol, enhetsleder Helene Tonning Strand, Gerd Graholt og Camilla H. Greve. FOTO: KATHRINE GEARD

Utenriksdepartementet mest populær blant brukerne av nye Offentlig elektronisk postjournal.

www.oep.no - Mozilla Firefox (Privat nettslesing)

http://oep.no/nettsted/fad

www.oep.no

Bokmål | Nynorsk | Sáme giella

Hjelp Kontakt

Regjeringen.no Regjeringen Stoltenberg II Departementene

OFFENTLIG ELEKTRONISK POSTJOURNAL

En tjeneste fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet

Om OEP

Til forsiden

Regelverk

Bruke OEP

Brukerveiledning
Spørsmål og svar

Søk i OEP

Enkelt søk
Avansert søk
Kronologisk søk

Statistikk

Velkommen til Offentlig elektronisk postjournal

Her kan du søke i brev og dokumenter fra statlige virksomheter og bestille den informasjonen du ønsker innsyn i. Ved å bruke OEP har du mulighet til å følge den politiske beslutningsprosessen på Internett på tvers av statsgrensene. De statlige etatene publiserer sine offentlige journaler via OEP, mens bestillingene du gjør blir sendt til den ansvarlige etaten.

Hvordan bruker jeg OEP?
Klikk her for veiledning

Hva er OEP?
Klikk her for informasjon

Hurtigsøk (siste uke) i dokumenter

Administrasjons- og forvaltningsansvarlig: Direktoratet for forvaltning og IKT, Postboks 8115 Dep., 0032 Oslo.
E-post: kontakt@oep.no, Tlf. 57 65 50 50

Særregler for forvaltningens internettpublisering

- Internett gir særlige personverutfordringer
- [§ 6](#)
 - OEP – **plikt** til internettpublisering av **journalen**, for statlige, sentrale organ som fører e-journal. Dog:
 - **Skjerming** mot navnesøk etter ett år
 - § 7-opplysninger (se nedenfor) skal **skjermes**
- [§ 7](#)
 - **Kan publisere dokumenter, men ikke**
 - Taushetsbelagte opplysninger (!)
 - Sensitive opplysninger
 - Fødselsnummer og lignende
 - Lønn (unntatt ledende stillinger)
 - Opplysninger som kan unntas etter § 9 (PST, adopsjon, avleverte saker m.v.)

STRAFFERETTSLIG VERN MOT PUBLISERING

Strafferettslig vern - offentliggjøring

- [Strl § 390](#) første ledd: ” Med bøter eller fengsel inntil 3 måneder straffes den som **krenker privatlivets fred** ved å gi **offentlig meddelelse** om **personlige eller huslige forhold.**”

FORMÅLSBEGRENSNINGEN, OG BRUK AV FØDSELSNUMMER

Bruk av fødselsnummer, pol § 12

- Fødselsnummerets egenskaper
 - Unikt, varig navn (identifikator) på en person
 - Egnet til samkjøring av ulike opplysninger
- Lovens krav, pol § 12
 - Bare ... når ... saklig behov for sikker identifisering og ... **nødvendig** for å oppnå slik identifisering
 - Datatilsynet kan pålegge bruk
- Forarbeider
 - Alternativer (kundernummer osv.)
 - Konsekvenser av forveksling
 - Samfunnsbehov

Formålsbegrensningen

- Bruk av innsamlede opplysninger til *uforenlig* formål krever samtykke, [pol § 11 første ledd bokstav C](#)
- Høyesterettsdom 2013 (Rt-2012-1556) – [Avfallsservice](#)

SPØRSMÅL

Spørsmål

- I hvilken grad kan du få innsyn i lønnsopplysninger?
- Kan opplysningene legges på nett?

Svar

– innsyn i lønn

- **Den offentlig ansattes lønn** er ikke taushetsbelagt, og vil framgå av saksdokumenter det kan kreves innsyn i. [Offhl § 3.](#)
 - Unntatt hvis dette røper hemmelige oppdrag mv.
- Opplysningene kan ikke legges på nett av forvaltningen, jf. [offhf § 7.2 litra e](#)
 - Unntak lederstillinger, kan publiseres
- Presiseringer i [veilederen](#) pkt 6.2.3.2

SPØRSMÅL?